

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt. Ára évi nyolcra 3 ft. o. 6. Hirdetési ár: 6 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. 6. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

A „nyiltsér” cikkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez címzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középuton, STEIN J. könyvkereskedése.

A májusi cikk és a 15-ös bizottmány munkálata.

IV.

Kolozsvár, nov. 1. 1866.

Ma, mikor az országgyűlés összejövetelének határideje megint ki van tűzve, hogy mi vár reánk, ha a középpárt visszavonja a 15-ös bizottmány tervezetét, mint a mit a kormány s a szélsőbb pártok egyiránt kielégítőnek nem találtak, azt előre megmondanunk nem lehet.

Hogy a Deák-párt ily visszavonulása által nemcsak a magyar királyság, de a császárság tartományai is mélyebben érdekelve leendnek, azt mutatja azon megdöbbenés, vagy néhol titkos öröm, melylyel a Deák-párt roszkedvűsége úgy a kormánykörökben, mint az egyes népeknel fogadtatt.

A mi e jelenségre saját markába nevet, az a reactio és burocracia, mely, mint az árvalány-fül, csak rothadt törzsekben virulhatván, örvend azon, ha a birodalom husz évi rothadozását tovább folytathatja.

Örvendnek e jelenségnek azon emberek is, melyek hirtelen nőttek ki e rothadástól, sebesen fejlettek s gyorsan élnek le magokat.

De komolyan aggódik a kiegyenlítési kérdések nehéz haladásán, s talán megsemmisítő akadályain, minden gondolkozni tudó oly egyén és nemzetiség, melynek életgyökere azon historiai viszonyba van beleszővődve, mely e területen a magyar királyság, s amott az osztrák császárság érdekeit solidaritásban hozta, egy közös uralkodói ház alapján, s melynélfogva a magyarok felett gyakorlott alkotmánytalan kormányzás viszszahat az osztrák részre s nem engedi azoknak is alkotmányos létét kifejteni.

Tartunk tőle, hogy e nyomasztó harcunk végét nem egy hamar érhetjük meg.

A mint fennebbi cikkeinkből is átlátható, a 15-ös bizottmány munkálata nem kiindulási pont, hanem a nemzet egyik erős pártjának oly nyilatkozványa, melyben a legőszintebb fractabilitás az áldozat lehetőségének netovábbját mutatta fel.

Hogy ez a netovább, ezt eléggé mutatja azon harc, melyet az ugynevezett határozati párt már is elkezdett, a mely párt vezérei pedig s kérdésen kívül tagjai is, kitűnő kegyelettel viseltettek Deáknak úgy hazafisága, mint bölcsesége iránt, és a kik igen sok kérdésben, áldozták fel saját nézeteiket a két pártárványat közti jó egyetértésnek, s azon eszmének, hogy a közép-jobb s közép-bal ne két pártot, hanem csak is egy pártnak két árnyalatát képezze.

S hogy a 15-ös bizottmányi eszmék nem kiindulási pontok, hanem a netovább; azt eléggé kitünteti az országsszerte nyilatkozó közvélemény, a mely habár 19 év hosszas gyötrelmei alatt anyagilag, szellemileg kifáradva, ösztintén vágyakozik békés és rendszeres állapotok után, mind a mellett már azon munkát eszméiben is az áldozatok mértékét tulvittnek találja, s nincs semmi kétségünk azon tapasztalatunk hitelességében, miképp daczára annak, hogy a mint fennebb fejtegettük, a 15-ös munkát a közvélemény által nem ellenzett májusi cikk eszméinek formulázásán túl nem ment; ma már az ország vidékein nyilatkozó közvéleményben a határozati párt esélyei feltűnően erősültek, és ez esélyek ellenében csak is a Deák-párt teljes diadala, az ország jogainak s önállásának legalább is a 15-ös bizottmány eszméinek körvonala közti gyors és teljes helyreállítása védheti meg a nemzet és uralkodás közötti alkotmányos egyetértés lehetőségét s állandóságát.

Világosan látható, hogy oly párt, a mely a függetlenség s önállás védelmére a Deák-pártnál kevésbé vérteti fel magát, az ország egy alkotmányos töredékénél sem nyer támogatást, csak is azoknak, a kik engedelmekedtek Schmerlingnek éppen úgy, mint Bachnak, a kik készek menni akárhova, csak kenyeret kapjanak, a kik készek akármikor tabulá rásává tenni a birodalmat, hogy azt ki tudja mily botor és teljesülhetlen álom reményében szétrobbanni láthassák. Ily párt a nemzetet, mely nagy többségben szemben vele compact és erős, ki nem elégítheti

— s a kormány bármint concedálhat neki, az a nemzet által éppen úgy nem leend érvényesíthető, mint nem volt az Schmerling légből kapott alkotmánya.

De világosan látható az is, hogy akármelyik a jobb középnel szélsőbb pártnak, tulfelől a kormány fog teljes erőből ellentállani, azon kormány, a mely maga részéről a Deák-párt által joggal követelt kötelessége teljesítésétől is mindekkorig vonakodik.

A kormány kezénél lévén a fegyver és hatalom, az ha hanyatlík is belpolitikájával, folyvást mély sebeket ejthet a nemzeten; de a jogaiban bizó nemzet bátran száll elveit sorsa elébe; tény azonban, hogy egyének és nemzetnek, ott, a hol a szabadságnak emberi, az ország alapjogainak megfelelő mértékét élvezheti, élni jobb, mint elvárzeni, vagy magát nagyobb remények fejében egy türethető, méltányos és történelmen alapuló helyzetből élethálál kockázatásoknak tenni ki. Amde a helyzet, melyet a kormány ekkor ígérni látszik, a nemzetet meg nem nyugtatja, a helyzet pedig, a mit szélsőbb pártnézetek követelnek, a kormány előtt elfogadhatlanabbnak tűnik fel a provisorium és absolutismus kockázatásainál.

Világos tehát, hogy a Deák-párt visszavonulása megújulása lesz a 19 év alatt változó fegyverekkel folytatott harcunk és provocatióknak; hogy e helyzetben mi lesz végső sora a koronának, s mi azon általában apró nemzetiségeknek, melyek összege képzí itt a magyar királyságot, amott az osztrák császárságot; hogy hova fejlődik ezen ekkor kölcsönös erővel védett osztrák és magyar birodalom sorsa hetven millió orosz s maholnap negyven millió porosz tőszomszédságában, melyek mindketteje hódító, foglaló és terjeszkedő törekvéssel bír? ez egy oly kérdés, melyre csak oly idők és katasztrófák adhatnak talán vigasztaló, talán kétségbeesítő feleletet, melyeket éppen e felelet nagy kétségessége miatt várunk, óhajtanunk nem lehet.

De ha a kockázatást kormány és nemzet kikerülni akarja, el kell fogadnia s teljesedésbe vennie a 15-ös bizottmány által kimondott kibékítő eszméket. A kormánynak engednie kell oly követelés irányában, melyen túl a nemzet nem mehet, a nemzetnek szintén el kell fogadnia, mert ezáltal lételet szabadságának kellő mérvét, s szép jövőjét megmentheti; ellenkező esetben mindent végkockára tett, végkockára, a mely végkockán nálunknál sokkal nagyobb és hatalmasabb nemzetek is elvesztek már. Azt mondja Ossian: „A népek mint erdős Morven lombjai elhullnak a zúgó viharokban!”

Már pedig Európában újból meg újból készülnek a zúgó és fenyegető viharok, s nem lehet eléggé sietni sem a kormánynak, sem a népek ügyeik rendbehozatalával.

A nemzet legnépesebb pártjának közreadott közösgyi programja által megtette a magát, itt az idő, hogy tegyen a kormány is.

Nem tagadjuk meg a kormánytól a jó szándék jeleit, a hivatalos lap azon cikke, melyet alább közlünk, nem az utóbbi kormányok kihívó hangján van tartva, s sok jó indulat s elismerés látszik azon, csak hogy ez még mind csak szó és ígérlet, az idő pedig határozott ténnyel sürget, a mint restitutiált József császár, midőn vissza vonta a magyar jogot sértő rendeleteit; a mint restitutiált Ferencz császár, midőn kimondá a szót, hogy az alkotmány sistirozása fájat atyai szívénél, a mint akkor a fejedelem szavát a rendszerének változását rögtön a teljesülés követte, úgy már egy év óta a nemzet a kimondott jogfolytonosság teljesülését várja. Örvendünk, ha hinnünk lehet a „Lloyd” legutóbbi tudósításának, mely szerint a kormány a 15-ös bizottmány főbb eszméit aképp fogadja el, a mint ott értelmeztetik s nem számít arra, hogy adószedői legyenek királyságunkban, s hogy ujonczozás s hadügy körüli jogainkat egészen a központhoz ragadja, nem kíván közös parlamentet, s adoptálja a delegatio elvét; a közeledésnek csak örvendhetünk, mert így a kiegyenlítés nem válnék lehetlenné.

Előttünk tehát a munkát, melyet a nemzet megadni képes, s melyet a kormány is hir szerint elfogadni kész. Mi van hátra

egyéb, mint a felelős kormány kinevezése, mely a törvényhozás két factorának érintkezését közvetítse, a koronázás és reconstitutio gyors átvitele által az alkotmányos törvényhozási tevékenységet az egyedül biztos törvényes kerékvágásba visszazökkentse. A korona határozott bizalma még mindig határozott bizalmat keltett a magyar nemzetben; s e nemzet mindig egyenes uton járt.

Lapszemle.

Egy hivatalos nyilatkozványt hozott a „Wien. Ztg.” esti lapja, az „Abendpost” e hó 4-ről, mit távirati kivonatban mi is közöltünk, most itt közöljük e cikket egész terjedelmében, s azt megelőzőleg a „Debatte” commentárját.

A kormánhoz közelálló „Debatte” 5-iki számában ezt írja:

„A „Wiener Abendpost” mai közleménye — szelletteti a függőnyt, mely a kormány programját takarja s bepillantást enged a működési tervbe, mely szerint actiójában eljárni szándékozik.

„Sok van benne, a mi csak általános vázlatban, kétes világításban tűnik elő; egy és más pedig teljesen homályban hagyatik.

„Azonban nem vonakodunk a kormány actiójára vonatkozó ezen programot, meglegedéssel mint olyant üdvözölni, mely lényeges haladást képez a kiegyezkedés ösvényén.

„Beune a Magyarországgal való kiegyezés mint olyan jelenik meg, mire mindenekelőtt s pedig a jog alapján törekedni kell; a jog eljátszás tana pedig nem csak hogy elvettetik, hanem leplezetlenül kimondatik az is, hogy a 15-ös bizottmány munkálata az óhajtott kiegyezés alkalmas alapját képezi.

„A közlemény ugyan érthető módon tudatja, hogy a kormány e munkát minden kifogás nélkül elfogadni nem szándékozik; de midőn azt egy a monarchia fenállására, mint a közös ügyek közös tárgyalására nézve az egyezkedés alkalmas alapjául ismeri el: akkor azon kifejezés, hogy „a kormány a maga nézeteit teljes nyíltsággal fogja előadni”, csak alárdelt (?) fontosságú kérdésekre vonatkozik. Éppen azért biztosítottak látszik a kiegyezés a kormány s a magyar országgyűlés között, ha ez utóbbi a ministerium kinevezését illető óhajtsáinak kielégítése előtt a kormánnyal alkudozásba bocsátkozik a 15-ös bizottmány munkálata iránt.”

Ezen „ha” az idézett lap nézete szerint azon pont, mely valamennyi többi fölött uralkodik; azért commentárját így fejezi be:

„Valjon a Deák-féle munkát elvi elfogadása még most elégséges-e a megígott bizodalmat Magyarországon újra megszilárdítani s az országgyűlést a tevékenység vidám hangulatának visszaadni, azt már a legközelebbi napok fel fogják deríteni.”

S most következze a „Wiener Abendpost” cikkének teljes szövege:

Bécs, nov. 3. Az utóbbi háborus időszak most már végleg megtörtént befejezése folytán — a béke műveinek komoly és buzgó fejlesztése megint teljes osztatlan jogába lép. A kormány és a birodalmi részek feladatai közt a belfgyi alkotmányviszállyal megoldása kétségtelenül az első helyet foglalja el.

Az ösvény, melyet a kormány eddig követett, hogy azon általánosán óhajtott célhoz érjen, a magyar korona területeinek képviselleteivel való egyezkedés útja. E részben a kormányt azon nézet vezérelte, hogy egy kielégítő megegyezés előfeltételei: egyrészt a legitim jog tisztelgetben tartása, másrészt pedig a történetileg kifejlődött s most már concrete létező tények és viszonyok elismerése; oly elismerés, mely nem kevesebbet foglal magában, mint a jog öntudatos bevallását s a monarchia létezésének szükségességét.

Az egyesítő, összekötő mozzanat azonban nem keresendő az elemek erőszakos összefoglalásában, s ha a politikai szabadságnak törvényes épületét akarunk emelni, ezen épülethez alapul a jogeljárás tana legkevésbébbé volna alkalmas.

A kormány e gondolathoz határozottan ragaszkodik s meggyőződését az utóbbi megrendítő események nem ingathatták meg. Sőt inkább ezen eseményekben intés foglaltatik arra nézve, hogy a megkezdett uton sietve kell haladni.

Hogy a birodalom érdekeinek közöségét s ezek közös tárgyalásának szükségességét, a kormánnyal együtt a monarchia minden részének képviselletei elismerték, ezt mint örvendést tény kell constatálni, s a magyar országgyűléssel e tárgyban folyt alkudozások most újból meg lesznek kezden-

dők, hogy a legközelebbi jövőben üdvösen befejeztesenek.

A magyar országgyűlés 65-ös bizottmányának albizottmányai által készített javaslat, az említett kérdésben figyelemreméltó támpontot, a minden részből óhajtott kiegyezkedésre nézve alkalmas alapot képez.

Abban a birodalom egyes részeinek összetartozására vonatkozó gondolat van kifejezve, és pedig egy a közös ügyek számára való ministeriumok kijelölése, mint szintén a közös ügyek közös tárgyalása végett egy képviselőtestület alakításának indítványozása által. Azon alapelv, hogy a monarchia fenállása legfontosb érdekeiben biztosíttassék, a bizottmányi munkálattal el van ismervé. Most tehát a kormánynak első feladata lesz, nézeteit a magyar országgyűlés előtt teljes nyíltsággal kifejezni, hogy az alkudozások folytatása mellett ezen elv következtetésen keresztülvitessék s gyakorlatilag is érvényre emeltessek.

A ki Austriában a politikai szabadság marandó művét akarja megállapítani, a magyar korona területeinek autonómiaira vonatkozó jogait nem mellőzheti! hanem az egyezkedés útját választja az őszállam alkotmányának felépítésénél; de oly létező tényekkel áll szemben, melyeket egy pillanatra sem hagyhat figyelmen kívül, nehogy a birodalom existenciája veszélyeztessek.

Kell, hogy az egésznek megszilárdítása legyen a részek autonómiájának célja, s ezen szempontnak a többi királyságokra s tartományokra nézve is irányadónak kell lennie, a hol az autonómia határainak kiterjesztésére vonatkozó szükségesség törvényes kifejezést talál.

Azonban az octoberi diplomának igen fontos és becses alapelve nem áldoztathatik fel, hogy a törvényhozás azon tárgyai, melyek a magyar koronához nem tartozó területeken évek hosszú során át községek valának, alkotmányos kezelésüknél is községek maradjanak.

Az indokok, melyekre a diploma amaz elvet alapítja, az utóbbi események által jelentőségükben s nyomosság tekintetében még erősödtek.

Ennélfogva az oly intézmények, melyek a legfőbb szellemi érdekek végett vannak, ugyszintén azok, melyek az anyagi jólét szabad kifejlésztésére céloznak, közös tárgyalás és kezelés alá veendők.

— A „P. Napló” a Deák-párt helyzete feletti cikksorozatát így folytatja:

Erőnk, hatásunk ama bizodalomban fektűt, melyet a közvéleményben magunk s a kormány iránt támasztanunk és fenntartanunk sikerült. E bizalmat a kormány kiírta.

Ujabb bizalmat törekedjünk keltetni? De mi által indokoljuk azt? S valjon politikai becsületérzéstünkkel összeférne-e: másoktól bizalmat követelni, midőn a magunké is elveszett? Nem annyi volna-e ez, mint oly tant hirdetni, melyet magunk sem hiszünk?

Mi volt a Deák-párt keletkezésének indoka és célja?

A nemzet bizalmas és békülékeny magatartása által a hatalmat irányunkban kiengesztelni. Őt évi kísérletünk e téren hajótöréssel végződött.

Igazolnunk, hogy alkotmányunk mind a birodalom érdekeivel, mind a Lajthán tül testvéreinek alkotmányos igényeivel összefér. A ki erről nem győződött meg, abban az akarat hiányzik e meggyőződést magáévé tennie, — s ily szeszélyek ellenében az istenek is hiában küzdenek.

Tanulsítani kívántuk, hogy a birodalom fenntartása, s az összes birodalom alkotmányossága érdekében áldozatra is készek vagyunk. Elmentünk e tekintetben a Rubiconig — sikertelenül.

Akartuk, hogy az octoberi férfiak egyoldalú előterjesztés után, a hatalom a nemzetet is meghallgassa vágyai és kíváncsai iránt. Ez az egyetlen cél, melyet elértünk. A nemzet két országgyűlésen egyhanguan és határozottan nyilatkozott mind régi, mind újabb alakja ellen a beolvasztási politikának, — s a hatalom többé nem mondhatja, mit passivitásunk mellett netalán mondhatott volna, hogy néma gyermekek anyja sem érti szavát.

Végre óhajtottunk volna az octoberi férfiak számára hidat készíteni, melyen elszigetelt álláspontokról a nemzeti követelmények táborába ismét visszatérhessünk, s ezáltal elvegyék a hatalomnak azon ürügyét, melyet az a nemzeti pártok ellentétéből szokott meríteni. A hidat azonban magunk az octoberi férfiak elégették.

E szerint egyik célunkat elértük: a nemzet nyilatkozott; a többire nézve pedig azon meggyőződést szereztük magunknak, hogy azok elérhetetlenek.

Nézettünk szerinte, nagy hiba lett volna a nemzet részéről, az őszinte békülékenység azon övényén, a melyre mi vezettük, kísérletet nem tennie. E mulasztás a jövőben nagy zavar és önszemrehányás forrásává válhatott volna; míg most a kísérlet sikertelenségében is nagy kincs rejlik: a tájékozás és megnyugvás.

E kísérlet volt az, a mire a Deák-párt vállalkozott. Mintán az megtörtént: feladata megszűnt nekünk látszik.

Mi békét akartunk, de nem minden áron; hanem békét, a mely a nemzetet kielégítheti. Mi követeltünk voltunk saját pártfeleink és az ellenfél tábor között, s kijelöltük a béke feltételeit, a melyek elfogadására saját pártfeleinket rábírhattunk volna. Ha azonban a feltételeket az ellenfél visszaveti, nincs egyéb hátra, mint a czéltalan békealkudozásokat félbeszakítani, s újra elfoglalván saját sorainkban azon helyet, melyen az alkudozások előtt állottunk, a további védelem módjait saját pártfeleinkkel egyetértéssel megállapítani.

Vagy tán még egy kísérletre vállalkozunk? De nem ártana-e az a mi politikai belátásunk hitelének? S vajon megferne-e politikai jellemünkkel: újabb alkudozásokba bocsátkozni az ország közvéleménye ellen, a melynek csak vezetői voltunk, de urai nem vagyunk, a melyet tolmácsolni, képviselni léptünk előtérbe, de a melyet megtagadnunk egy pillanatra sem szabad?

Nem: mi nem tagadhatjuk meg multunkat; nem feledhetjük, hogy szabadelvűek voltunk és vagyunk; hogy czélunk: az ország jogos követelményeit érvényre juttatni, nem pedig azokat devalválni vagy elferdíteni. Mi nem állhatunk egy színvonalra politikai ellenfeleinkkel, hogy alkudozzunk a nemzet nevében — a nemzet akarata ellen.

Ime: politikánk jellemében, kiindulási pontjában és végcéljaiban fekszik az ok, mely a következetesség parancsára tenné reánk nézve a visszavonulást azon pillanatban, midőn további szereplésünk csak megerősíthetné merev ellenállásában ama politikát, mely mindnyájunk ellen, de első sorban éppen a mi pártunk ellen küldözé nyilat.

A válság, melylyel közel 18 év óta küzdünk, majdnem végképp fölemészte minden erkölcsi és anyagi erőnket. E kínos válságnak gyors és kedvező lefolyást eszközölni igen, de annak lefolyását újabb és újabb hasznatlanná küzdött kísérletek által akadályozni, elnapolni nem áll sem hazánk, sem a birodalom érdekében. Azon felszámíthatlan erkölcsi és anyagi romlásért, mely innen származik, nincs kedvünk felelősséget vállalni.

A monarchia helyzete aggasztó. Sokkal nagyobb vészek fenyegetik azt egy nem messze jövőben, mint a minők a közelmúltban vonultak el fejtünk felett. Gyors és merész elhatározás az, a mi a vést elbírhatná. A mi eddig Ausztriában észlelt volt: az őszinte és lehető legszebb alapu alkotmányosság, — az az újabb események folytán életszerűséggé vált, de remélhető-e ez ott, ahol Magyarország régi alkotmányosságát sem akarják restituálni? — Hatalmas és megragadó érdekek felkeltése és ápolása talán elejét vehetné a gravitatio azon természetesen mozgalmának, melyek a birodalom bizonyos részei a birodalom határára megragadni készülnek. De van-e erre kilátás akkor, midőn magát a centripetal erőt sem tudják mellányolni s a birodalom érdekében felhasználni? — A cohesio ösztönét növelni és szilárdítani volna az életfeladat. De nem pium desiderium-e ez ott, hol az őszint ellen eddig rendszeres harcot folytatott a hatalom? Ha ily kétes és veszélyes helyzetben, midőn egy-egy napi késedelem is orvosolhatlanná teheti a bajt, egy politikai párt elég becsületes és türelmes volt időt engedni a kormány-nak, hogy szavát beváltassa, de később várakozásában csalódva, bizalmatlanságot szavaz azoknak, a kik semmi képességet sem tanúsítottak oly mentő tényekre, melyekre a helyzet veszélyeinél fogva nekünk s a birodalomnak szüksége van: — ezt nem politikai gyávaságnak, hanem politikai előrelátásnak és őszinteségnek szoktuk nevezni.

A kolozs-kalotai ref. egyházmegye őszi zsinata.

Egyházmegyénk őszi r. zsinata october 30-án tartott meg Gyaluban. Ezt megelőzte ugyanott egy papi és iskolatanítói értekezlet, melyre egyházmegyénk iskolatanítói igen szép számmal jelentek meg, s elég tisztességes ültözettel takarták el szegénységüket, mi mindenesetre annyival inkább dicséretükre szolgál, mivel csaknem mindnyájuknak oly csekély jövedelemből kell fenntartaniuk magukat, s családokat, hogy egy munkás napszámra is annyi jövedelemből alkalmassá részelt. A mi midőn felettébb fájt seb lehet egyfelől reájuk nézve, másfelől szellemi előhaladásokban, tevékenységükben akasztja meg, a népnevelés nagy hátrányára!

Valóban nem lehet az iskolatanítók állását érzéketlenül venni. De ha akarnánk is a jelenben jobb állást eszközölni számukra, s ha mindnyájan meg vagyunk is győződve, hogy a kik a nép gyermekei nevelésére, e szép de terhes pályára áldozták fel életüket, biztosabb anyagi állásba kellene, hogy helyeztessenek, ezt tenni nincs hatalmunkban. Ugyanis a nyomasztó sok nemű adó terbe alatt nyugó népet sem rábírn, sem reászorítani nem

lehet, hogy gyermekei tanítóinak több fizetést adjon, sőt a meglevő csekélyiséget is nagy bajjal fizeti. Az egyházak ugy nevezett patronusait ha közönyösknek nem mondjuk is az ügyre nézve: ők is szintén a szegényedés örvénye felé sodortatnak napokint, részint a terhes adófizetés, részint a kereseti források hiánya miatt, részint, mert egyrészt a nyomasztó helyzetben sem tud vagy nem akar felhagyni, könnyelmű és vagyonát aláásó költségeivel.

Azonban ha iskolatanítóink anyagi állása javítására, a jelenben mit sem tehetünk is, biztat a remény, hogy már a közel jövő is számukra kedvezőbb leend; mert a jelen mégis némileg megvetette alapját a jövő jobbletének. Ugyanis egyházmegyénk csaknem minden egyházaiban, vagy egy pár év óta, magtárak vannak felállítva, a végül, hogy évenként növekedve, s egy idő múlva tökélyre, kirekesztőleg az iskolatanítók fizetési javítására fordíttassanak. És e magtárak több helyen már is szépen gyarapodtak.

De az idő másfelől hatalmasan int, hogy népiskoláink jobb karba állítására nézve, a nehez körülmények között is, legalább a lehető megkísérlést; mert ha a bölcs király a maga idejében elmondhatta, hogy: „elvész a nép tudomány nélkül”, mennyivel inkább elmondhatni ezt a jelenkorban?

Intézkedtünk is ez értekezleten, s remélni lehet, miszerint, ha nem csak papíron intézkedtünk, hanem azt szorosan követni fogjuk, az áldásos eredmények nem lehet elmaradni. Ugyanis ha népiskolatanítók nyomasztó anyagi állásán nem segíthetünk is, legalább a szellemi téren, szakmájukat illető fejlődésükre nézve, igyekvünk utat jelölni ki az által, hogy egyházmegyénket, a helyi viszonyokhoz mérten, több apróbb iskolatanítói értekezleti körökre osztottuk fel, egy-egy választott lelkes elnöke alatt, hogy az ily értekezletek, a csak is nevelési s tanítási eszmék felmerülésével s a tantárgyak nikénti tanításával, a magokat önjelölő képezni nem bíró iskolatanítók is megismerkedve, magoknak tisztább, s a kor kívánalmával megegyező ismereteket szerezzenek; s korszerű, az idővel haladó nevelési s tanítási rendszert sajátítsanak el még az öregebbek is; és az össze-tehető csekély fillérekkel népnevelési szaklapot is hozatva, ebből is magoknak szellemi kincseket merithessenek.

Az ily apró értekezleti körökön kívül aztán intézkedtünk arról is, hogy évenként legyen egy általános értekezleti gyűlés, hol az apróbb körök sáfárkodásuk eredményeivel beszámoljanak.

Hogy ily intézkedéseink minő eredményre ve-

zetendnek? majd meglátjuk, s a jövőben köztudomásra juttatandjuk; mert hisszük, hogy a népnevelés ügye minden emberbarátot, minden hazafit melegen fog érdekelni, mivel a népnek jobb nevelésbeni részesülése, erkölcsi közszükséggé vált.

A mi már magát a r. zsinat tárgyait illeti, ezek többnyire apróbb keblű ügyek lévén, nem oly fontosak, hogy velők e becses lap olvasóit untatni kívánók.

Legnevezetesebb volt reánk nézve azon körülmény, miszerint az egyházmegyék főjegyzőinek esperességre való successiojuk eltörlése után, a három évre választott főjegyző ideje leteléseével hivataláról leköszönvén, ez által az esperes-helyettesi hivatal is — mely nálunk a főjegyzőséggel egy darab idő óta egybe volt kötve az esperes elbetegetése miatt — üresedésbe jött. Ennélfogva újabb főjegyzőt, s minthogy ez az eddigi analógia nyomán esperes-helyettesül lett volna kinevezendő; helyette főjegyző-helyettes is kellett volna újabb választanunk. De minthogy az efféle helyettesek alkalmazása kedvetlen érzést kelt akárhányszor csak azért is, hogy egyházi törvényeink értelmében, hosszú időre nem is helyettesíthetők, hanem csak egy esperes halálától a következő választásig nevezheti ki a püspök a főjegyzőt, az esperesi hivatal folytatására, a mi mindössze is három, havi időköz lehet: egyházmegyénk gyűlése feliratot határozott a mlgs püspök urhoz, hogy a többi évek óta beteges, elgyengült, s e miatt ügyeinket nem vezethetett öreg esperesünket, ki tetteg úgy is régóta semmi egyházmegyei dolgokba nem avatkozott, s kinek úgy is nyugalomra van szüksége, helyezze hivatalosan nyugalomba, s bennünket örvendeztesen meg előjáróink törvényszerinti választásával. Mit reménylünk is, hogy mint helyettesünk törvényes kerékvágásába való visszavezetését meg fogunk nyerni a szeretet tisztelt főpásztorától. Herczeg Sándor.

Különfelék.

— A „Hon” 8 dik számában Tisza Kálmán kimondja a jobb és baloldal közötti szakadást, mert a határozati párt a 15-ös bizottmány munkálataiban, melynek alapján látszik téve lenni a Deák-párt minden combinatioja az ország függetlenségét veszélyeztetve látja. Tisza, hogy legyen-e pártkiebbség vagy többség az országgyűlésen, de a nemzet többsége mellányolni fogja törekvéseiket és küzdeni fognak ők akármely esetben az ellen, a mi szerintük a baza függetlenségét veszélyezteti; kijelenti azonban, hogy a mi partja nevében mond, csak egyéni nézete. Küzdjenek, csak-

Igen szép egy emlékkő forma is, melyhez hasonlót, csak valamivel nagyobb láttam Farkadimon is, a báró Nopcsa kertében, hova Várbelyről került. A 4 láb magas, 1 láb és 7 hüvelyk széles kőnek homlokzatán durva, vagy is egyszerű idom, kétféle cserépből, mely mellett még két oldalon két farkaskölyök játszik, szőlővenyige nő ki; a termés, úgy látszik, gazdag, mert csupa gerezdek vésvek. Az emlékkő két oldalán egyenlő metszésű férfi, valamire könyökköve, mint a mi pakuláink, egymásba font lábakkal, phrigiai hegyes kucmával. Felirat semmi.

Van még egy más kő, mely tán oltár lehet, szélein domborműves metszések, két oldalon fánálló két madár, közepén szép műtű mellkép, koszorús fövel.

Láthatni ezeken kívül egy oroszánt meglehetősen elkopva; egy oltár vagy emlékkő alapot, szélein oroszálókval s hát darab összetört, egészét nem képző feliratos követ, melyek egyikén jól olvasható, mert valamennyi szép vésett, e szó: erunt.

Ez a lelet összege, mely napvilágra 1864 közepén jött, midőn Benedikti építők után ásatott. Köröskörül még nagy csomó csontváz és hamura találtak.

Előbb azon vélemény merült volt fel, hogy e helyen a templariusok laktak, de ezeknek sem hire, sem hamva Erdélyben.

A hely, hol eme — még lapokban s irodalmilag meg nem ismertett lelet volt — semmi egyéb nem lehet, mint egy római kastrum.

A ki ismeri a római kastrumok építési módját, és leginkább, hová szokták azt a rómaiak építeni, ki figyelemre méltatja a rómaiak építkezéseit, különösen a Duna mentén, védműveiket a barbar világ ellen, mely északnak a Dunától eltértül, hogy megvédhették saját határaikat, az itt is ily kastrumra fog találni.

A sziklahegy mindentűn, természetileg, természetes akadályok által el van zárva. Jobbra a hegy közé a Zalan vize ékelte be magát, borzasztó mélységet vájva, s hol a Zalan mezejünk, a Cserna kezd kanyarolni, szintén természetesen, mely árkot vonva. A Neboisza bástyától valamivel fölsőbb, a templomnak vélt hajdani építmény nyomaitól, kemény építést kerítő fal maig is tisztán kivehető, a mint az a mostani szőlők és temetők hosszának el-siet, míg a hegy tulajdonán a Cserna vízének mélye felett mezejünk.

Eme hegynek német neve: Petersberg. Okmányokban még sehol nem olvastam. (Folytatjuk.)

TÁRCA.

Lapok úti tárczámból.

Lukács Bélától.

(Folytatás.)

III.

Csertés. Maros szabályozása. Vasut. Dévavára. Piskihid.

Mintegy két órai lejtés után leértünk Csertésre, szintén egy bányászati helységbe s leszálltunk a nagyági meredek hegyekről. Csertésen olvasztó kemencék vannak, de nagyrészt Nagyág tartja fel. Üzlete kisszerű, különösen mert kevés vize van. Zalathán is hasonló a baj, s éppen azon kohászati helység, hol a szükséges víz bővíben van, az Aranyos partján fekvő Offenbány, a magyar bányászatnak is hajdan legvirágzóbb helye, áll tétlenül. Miért, kiből vagy miben rejlik — mindenestre a helytelen ok — nyílt kérdésként hagyom.

Nemsokára a Maros völgyében kborolhatunk. Szemünknek jól esik már egyszer szabad vidéket is látni. Nehány falut elhagyva a Maroshoz értünk, hol komp várakozik reánk, mely átviszen.

Kétszer kell átkelnünk a Maroson, illetőleg két Maroson. A Maros szabályozása még az erdélyi nép boldog álmait közt sem létezik. Pedig sokszor roppant károkat okoz. Mihelyt keveset megő, elhagyja medrét s a legvirulőbb tételek át más ágyat váj magának; kovályogva, kborolva szanaszét, össze-vissza vágva az egész vidéket. A helyen is, hol át kelle térnünk: kétfelé szakadt, egyik ága visszatér, darabig fölfelé megy, aztán visszakanyarul, s egy nagy sziget képzése után viszont egyestül a más ággal. Egy helyen látszanak még némi szabályozási kísérletek. Hallottuk, hogy valamelyik falu jószántából kezdett hozzá, de terve a vármegye, vagy némelyek önzésén megtört. Pedig a legcsekélyebb szabályozásnak is kiszámíthatatlan haszna volna.

Hanem ne kívánjunk igen sokat egyszerre. Örvendjük ki magunkat előbb, hogy vasutunk lesz. Oly hosszas perpatvar folyt a két utvonál párhívei közt, hogy az erdélyi nép elégtelentül kiáltott föl, már akármelyik, de csak legyen egyszer bár arasznyi vasutunk! Mi is nemes resignatioval eltekintünk attól, hogy Erdély külföld, de még ismételtlen mindig ferdének bizonyult politika kezében bábszer lenni meg nem szűnik, akárminőt, de vasutat öhajunk. Tán pár év múlva meg is lesz, legalább a töltés e vidéken, meddig csak a szem

beláthatja, kevés megszakítással, mindenütt emelkedik.

Szemből magaslanak Dévavára romjai. Mióta légberepült, vércsek és tolvajok tanyája. Hajdan fontos erősség volt és történelmi becses bir. A dobriai szoros védelmére maig is alkalmas positio. Azonban e szoros védelmezésének szükségé meg nem bizonyult be. A völcsekvölgyünk, meg gyűltis puszták fontosságát is csak akkor ismertük el, mikor már sajnosan tapasztaltuk és el nem tagdhattuk.

Dévánál már országutra érve, azon haladunk a Csernavölgyeig. Nehány pusztalövénysyre Kis-Baresától eltér az út, mely Vajda-Hunyadnak visz. Tova marad a piskii fogadó is és az örökké emlékeztető hid. Egy szép völgyön felhaladva a távolban, egy hegyoldal tövében kivehető lesz Vajda-Hunyadvára, tömeges bástyái- és kirtóival... s az utas egy óra alatt az elég csinos városba hajthat.

IV.

Vajda-Hunyadvára XV. századi fresko-képek. Egy római kasztrum.

Ugy hiszem az első, mit valaki Vajda-Hunyadon tesz, hogy megnézi a Hunyadiak várát. Ott áll a mezőváros egy szögletén, sziklára növe, lábát patak nyaldossa. Ott rontja, rombolja a reánk oly rég haragos ég.

Valahányszor meglátogatom, valahányszor átjárom setétlő tereit, még ép, de már ingó fülkét, szobáit... fájdalom lepi meg szívemet, oly fájdalom, melynek hatása alatt olykor nem bánám, ha e nagyszerű építmény romjai alá temetne.

Ott áll még... de nemsokára fogja elviselhetni az ég villámlait, a biztosan emészto idő vasfogával nem sokáig foghat dacolni.

Nehány év — és nem csak a monarchia legszebb vára, de legnevezetesebb műregészeti és történelmi becsű kincsünk halomra dől.

Közönyösségünk már a sir szélére vitte...

Hogyan néz ki most a mi volt egykoron... én nem írom le. Leírták, lerajzolták már elegendően s közelebb különösen dr. Arányi a legjelesebben fogja megismertetni.

Egyszer egyült jártuk össze a romokat. Ő elbeszélte, hogy álmában fölépítve látta a Hunyadiak várát...

Másként mi is nehezen fogjuk láthatni...

Nehány év előtt ott jártában Hunyadi építményének udvarfalánál erkélyen festést vón észre. Kezdte levágni a több százados meszelést s egy gyönyörű, még eleven színtű fresko-festést talált, mely egy-árkányt ábrázolt. Alakja s időméről Korvin korabelinek ítélte.

hogy aztán küzdelmek által tudják függetlenebb és boldogabb helyzetbe emelni ki Magyarországot mostani szánandó állapotából, mint a mennyire azt Deák ismert bölcsessége és tiszta hazafisága alapján legalább is még remélhetjük.

— Tegnap este egy rémes jelenet történt városunkban. A szentgyörgy-utczából egy halott gyermeket kísért ki a katolikus főiskola gyermek-serge. Az ünnepélyes menet alatt valamely ostoba cseled bivalokat hajtott ki egyik telekről, melyek a nagy tömegtől felbőszülve neki rohantak az apró gyermekeknek s szarvaikon hányták szegénykéket a levegőbe. Tizenegy vagy tizenkét gyermek megsebesült.

Reményi Ede visszatérve körutjából a f. hó 15-én fogja megtartani hangversenyét a színházban, a társulat közreműködése mellett.

Színházunkban a következő darabok vannak a jövő hétre kitűzve: vasárnap: „Pünkösdi királyné”, 12-én „Richelieu párbajai”, 13-án „Agg-színész és leánya” (Albisi László jutalmán. Ajánljuk derék veterán színészünket a közönség meleg pártfogásába. Albisi ide s tova egy negyed évszázada, hogy szolgálja a nemzeti színpetet. Szorgalmát s tehetőségét jól ismeri közönségünk, mind a kettőből bir annyit, hogy méltánylatra jogos igényt tartson.) 14-én „Ajvájáró”, 15-én Reményi főlépte és „Ha te úgy, én is úgy”, 16-án „Ernání”, 17-én „Áldozat”, 18-án „Notredamei harangozó.” Előkészületekre ki vannak tűzve a többiek között „Troubadour”, „Lear”, „Nők hibája” és „Ernani.”

— A kolozsvári jótékony négyelet sorsjátékán november 8-án kihúzott nyelő számok: 9. 89. 104. 110. 115. 123. 128. 135. 144. 179. 225. 232. 251. 253. 259. 263. 303. 315. 330. 350. 360. 370. 397. 406. 421. 423. 425. 434. 435. 446. 456. 460. 461. 553. 585. 609. 637. 653. 670. 683. 699. 720. 747. 756. 760. 763. 793. 796. 828. 831. 836. 857. 885. 912. 942. 949. 951. 961. 969. 970. 986. 1017. 1028. 1072. 1077. 1099. 1103. 1116. 1118. 1146. 1156. 1161. 1171. 1195. 1198. 1249. 1251. 1268. 1303. 1307. 1320. 1346. 1362. 1370. 1391. 1395. 1400. 1436. 1437. 1539. 1549. 1566. 1567. 1588. 1591. 1602. 1611. 1613. 1615. 1618. 1634. 1638. 1652. 1663. 1671. 1675. 1688. 1691. 1693. 1717. 1726. 1748. 1761. 1763. 1837. 1873. 1897. 1926. 1979. 2009. 2016. 2017. 2061. 2094. 2098. 2113. 2149. 2159. 2169. 2187. 2195. 2217. 2243. 2251. 2258. 2290. 2302. 2303. 2335. 2367. 2370. 2374. 2386. 2391. 2400. 2404. 2414. 2437. 2441. 2443. 2450. 2455. 2474. 2485. 2480. 2488. 2496. 2528. 2546. 2547. 2571. 2599. 2604. 2622. 2649. 2669. 2676. 2681. 2717. 2724. 2727. 2731. 2754. 2759. 2762. 2774. 2790. 2798. 2807. 2813. 2820. 2832. 2838. 2866. 2892. 2896. 2897. 2902. 2904. 2910. 2944. 2984. 3040. 3052. 3055. 3067. 3077. 3078. 3106. 3123. 3157. 3167. 3196. 3261. 3290. 3326. 3332. 3341. 3349. 3357. 3390. 3396. 3397. 3458. 3463. 3492. 3494. 3515. 3516. 3518. 3519. 3532. 3544. 3557. 3563. 3576. 3581. 3584. 3620. 3626. 3627. 3642. 3652. 3666. 3691. 3693. 3697. 3701. 3705. 3713. 3721. 3727. 3733. 3758. 3760. 3762. 3792. 3811. 3840. 3894. 3904. 3935. 3939. 3945. 3995. 3996. 4025. 4029. 4039. 4047. 4055. 4076. 4115. 4119. 4128. 4162. 4163. 4167. 4181. 4196. 4218. 4238. 4285. 4304. 4308. 4319. 4333. 4339. 4343. 4344. 4379. 4386. 4399. 4417. 4427. 4430. 4443. 4450. 4453. 4482. 4497. 4577. 4596. 4599. 4602. 4615. 4638. 4644. 4657. 4664. 4673. 4686. 4687. 4705. 4712. 4715. 4740. 4774. 4793. 4798. 4808. 4838. 4842. 4843. 4845. 4857. 4865. 4881. 4887. 4895. 4900. 4911. 4928. 4938. 4992. 5014. 5024. 5050. 5054. 5068. 5072. 5077. 5078. 5100. 5129. 5159. 5163. 5171. 5174. 5177. 5195. 5207. 5213. 5220. 5238. 5242. 5251. 5253. 5258. 5304. 5315. 5318. 5341. 5342. 5358. 5376. 5380. 5436. 5453. 5462. 5475. 5482. 5508. 5602. 5621. 5625. 5657. 5673. 5675. 5678. 5707. 5714. 5715. 5759. 5760. 5766. 5797. 5810. 5812. 5843. 5858. 5864. 5919. 5933. 5939. 5956. 5961. 5969. 5975. 5976. 5998. 6006. 6038. 6078. 6145. 6147. 6164. 6177. 6184. 6196. 6264. 6268. 6282. 6328. 6334. 6354. 6381. 6395. 6408. 6438. 6441. 6454. 6464. 6476. 6520. 6553. 6621. 6659. 6665. 6694. 6698. 6714. 6728. 6737. 6777. 6790. 6801. 6803. 6813. 6834. 6841. 6860. 6906. 6907. 6921. 6935. 6998. 7006. 7014. 7039. 7086. 7092. 7098. 7106. 7126. 7148. 7156. 7167. 7174. 7180. 7190. 7192. 7215. 7247. 7248. 7260. 7265. 7312. 7314. 7325. 7334. 7348. 7351. 7364. 7387. 7395. 7407. 7408. 7420. 7444. 7462. 7491. 7519. 7557. 7575. 7581. 7583. 7602. 7610. 7617. 7625. 7661. 7676. 7679. 7703. 7708. 7712. 7720. 7721. 7728. 7758. 7835. 7843. 7847. 7885. 7902. 7917. 7925. 7959. 7980. 8007. 8039. 8143. 8156. 8160. 8170. 8175. 8185. 8194. 8226. 8256. 8273. 8275. 8290. 8316. 8332. 8347. 8358. 8356. 8362. 8382. 8388. 8403. 8407. 8421. 8428. 8435. 8442. 8444. 8459. 8485. 8494. 8501. 8503. 8505. 8508. 8519. 8539. 8543. 8588. 8600. 8603. 8605. 8606. 8640. 8648. 8656. 8693. 8696. 8707. 8721. 8723. 8740. 8741. 8750. 8773. 8784. 8788. 8814. 8821. 8832. 8840. 8872. 8878. 8885. 8886. 8892. 8893. 8899. 8902. 8911. 8921. 8950. 9000. 9005. 9011. 9061. 9084. 9088. 9091. 9111. 9165. 9167. 9201. 9221. 9238. 9250. 9257. 9309. 9323. 9356. 9376. 9380. 9418. 9422. 9428. 9472. 9538. 9540. 9559. 9583. 9618. 9648. 9669. 9679. 9697. 9699. 9702. 9711. 9717. 9722. 9725. 9747. 9752. 9769. 9772. 9782. 9794. 9798. 9801. 9821. 9836. 9840. 9878. 9898. 9905. 9915. 9967. 9971. 9972. 10,013. 10,059. 10,072. 10,073. 10,136. 10,144. 10,158. 10,173. 10,174. 10,206. 10,231. 10,246. 10,247. 10,251. 10,263. 10,265. 10,266. 10,284. 10,298. 10,314. 10,344. 10,362. 10,375. 10,376. 10,377. 10,442. 10,446. 10,468. 10,473. 10,474. 10,516. 10,518. 10,521. 10,547. 10,557. 10,565. 10,593. 10,594. 10,601. 10,603. 10,608. 10,624. 10,631. 10,697. 10,708. 10,725. 10,733. 10,734. 10,760. 10,761. 10,767. 10,773. 10,778. 10,805. 10,821. 10,828. 10,837. 10,844. 10,855. 10,857. 10,861. 10,880. 10,924. 10,938. 10,953. 10,965. 10,978.

A nyereményeket folyó hó 10- és 11-ken kézhez vehetni a redout-teremben, aszontul Pataki Dánielnél, nagy piacz 7. szám.

Özveg Bardócz Istvánné sz. Rác Anna maga és kiskorú gyermekei: Gyula és István nevelőkben mély fájdalommal tudatja kedves férjének, illetőleg atyjának cs. kir. gyűlpénztári számtiszt futásfalvi Bardócz Istvánnak folyó hó 6-án d. u. 2 órakor a végszentségek áhitatos felvétele után, élte 37-dik, boldog házasságuk 6-dik évében, hosszas szenvedés küzdelmei közt, tüdővérszében történt halálát. Az üdvözültek földi részei f. hó 8-án délután 3 órakor fognak klastrom-utca 914. számú házából a r. katolikusok sírkertjébe örök nyugalomra elhelyeztetni. Lelki nyugalmaért pedig az engesztelő áldozat a piaci nagy templomban f. hó 10-én délelőtti 10 órakor fog az irdalom Istennéke bemutatni; mely végtesítéletre minden emberbarátok szomorúan meghívottak. Örök béke lengjen porai felett. M. Várárhelyt, 1866. nov. 7-én.

Lapunk múlt számában a helybeli kisegítő-pénztári kimutatás alá a dézsi kisegítő-pénztári kimutatás alatt álló aláírások is tévedésből esztak be, ezennel közöljük a dézsi kimutatást a mint következik:

Kimutatás a dézsi kisegítő pénztár-egylet állásáról 1866 oct. 31-ként Pénztári maradvék sept. hórl 1,310 ft 60 kr. October havi betétel 3,190 ft. Váltóforgalom utján bevétel 1,750 ft. Összes bevétel octoberben 6,250 ft 60 kr. Összes kiadás 5,945 ft. Marad a pénztárban novemberre 305 ft 60 kr. Megnyit a dézsi kisegítő-pénztár 1866 jun. 10-én, s ez idő óta összes bevétele nov. 31-ig 15,164 ft 83 kr. Összes kiadás oct. 31-ig 14,859 ft 23 kr. Tagjainak száma 171. A 15,164 ft 83 kr. összes bevételbe 2,830 ft váltóforgalom utján lévő beszámítva, tiszta bevétel csak 12,334 ft 83 kr. S ez összegből, mintán Dézsén 2% a havi részvény — de sokan önként 4%-ot is fizetnek — a legalább számításál bejón havonként 246 ft részvény. Kamat bevétel számítható havonként 100 ft. Összes havi bevétel 346 ft. És így havonként a legalább számításál legalább 690 forinttal fog gyarapodni egyletünk, akkor is, ha többé senki egy filérrel sem kívánna gazdagítani. Dézs, 1866. nov. 4-ken.

Kovács Sámuel, igazgató. Turbucz Ferencz, könyvvezető. Govrik Ferencz, pénztárnok.

Mint annak idejében lapunk is említé, Kovács János — Dézsiközség embertelen gyilkosa — elfogott s a városi törvényszék a vizsgálókat után adta a katonai parancsnokságnak. Most arról értesülünk, hogy Kovács, börtönéből, harmadmagával elszökött. Két társát már elfogták, de Kovács korábban elválni tölték, tnat vesztett, állhatatosan a szilágyság felé.

Kapcsolatban e birrel egy komikus szökeési esetet említett meg. Egy zsidó tolvajság büntényeért Szamosújvárra ítéltetett, onnét azonban megszökött, s csakhamar ujra lopott magának egy szekeret két lóval, s üzérkedett egy a hogy lehetett. A környéken e vállalkozó szellemi ember felűnt a hatóságok előtt, elfogták ismét, s behozták Kolozsvárra a megyei börtönbe. A napokban emberlünk, midőn a börtönőrök szokásos estéti vizsgálatukat végezték, hirtelen kiugrott az ajtón, s az örökre zárva az ajtót, szerencsésen odább állott ismét. Az örök midőn megszabadultak börtönükből, azonnal nyomozták, — de már késő volt minden.

Lapunk múlt száma hírülérében sajót hibából áll ezen tétel: „a vidéken egy éneklő hatyt látta” — a helyett hogy „lőttek” — mert csak így kerülhetett jó állapotban muzeumunk birtokába.

Megjelent és beküldetett szerkesztőségünkhez Gáspár János és Kovács Antal „Magyar olvasó könyve” elemi és reál (polgári) tanodák, gymnasimok és magán növendékek használatára. E becses olvasó-könyvre annyival is inkább felhívjuk a szülők és nevelők figyelmét, mert olyan kezekből került ki, kik e téren mint telekelyek ismereteseek. E bötartalmu kötet 163 dolgozatot foglal magában a legkitünőbb hazai s külföldi íróktól, nevezetesen apró és érdekes elbeszéléseket, tanulságos természetrajzi leírások, uti vázlatok, költemények, regék, mondák, történeti cizkék, oktatás, földrajz és jellem képeket. A növendék kezébe hasznosabb könyvet ennél alig adhatunk. Az érdekes kiadó nagyobb megrendeléseknél tetelem engedményeket ad, hogy alkalmat nyújtson ezáltal a szegényebb tanulók segélyezésére is. 100 példányra 20 ingyen példányt, 50-re 10 és 25-re 5-öt ad. A kiállítás csinos, s a 332 lapra terjedő nagy kötet ára 1 frton nagyon olcsónak mondható.

Beke színtársulata Tordán títette fel sátorát, s néhány előadást már rendezett is.

Szász Örményesen e f. hó 6-án vigyázatlanságból tűz ütven ki, néhány perc alatt 61 család jutott tönkre! A részletes jelentést lapunk közelebbi száma hozza.

A hold. primásról, a „P. L.”-nak Esztergamból a következő szép vonást írja: Néhány héttel ezelőtt egy Pest környéken lakó, E Jakab nevű tanító jelent meg nála, az izraelita vallásról a r. kath. vallásra akarván áttérni. Az érsek-bibornok megígérte neki, hogy keresztelés után jó állomásra fog segéltetni, s el is küldött hozzá egy lelkészt, a vallástani oktatásra végett. A tanítvány azonban erre kevesebb kedve volt, mint a

zsiros állomásra, s ezt elég őszintén be is vallotta a lelkésznek. Alig tudta ezt meg az érdekes főpap, magához hivatá a neophytát, s így szólt: „Én nem vagyok proselyta csináló; én a becsületes zsidót többre becsülöm a lelkiismeretlen kereszténynél.” Evvel a viszonynak vége lett.

16-dik közleménye a besztzercei ev ref. templom építésére adott kegyadományoknak. 196) Tks. Nyámez Gáborné urasszony 10 ft. o. é. 197) Tks. Kollman Ottilia assz. 10 ft. 198) A Székely-Udvarely városi tks. tanács és közönség 25 ft. 199) A Dunán tuli egyházkerület 6 ft 61 kr, midőn a fennebbi kegyadományokért hálás köszönetet nyilvanított egyházunk nevében; tisztelettel kérem azon t. t. urakat, kik célunk elősegítésére gyűjtő-iveket voltak szivesek elfogadni, méltóztatásnak a gyűjtő-iveket a gyűjtött kegyadományokkal együtt bektüdeni. — Besztzerce, nov. 8. 1866. Borosnyai Pál, gondnok.

Nemzeti színház. Nov. 4-dikén: „A jogászok és Márton a targoncás.” Francia szimmi 3 felv. E darab alapeszméje, a tékozló fiú, száz és ezer alakban van már feldolgozva. Márton apó, becsületes munkája után tisztességes vagyonra tett szert, melyből egyetlen fiát Párisban uri módon nevelteti. Ármánd (Balla) azonban a törvények helyett a tánczosnák tanulómozgya, meglehetősen naplopó társaságban, ennek aztán persze adósság lesz a vége, a nélkül, hogy Márton apó tudna valamit a dologból. Ármánd haza kerül, az atyai háznál nagy öröm van, a szorgalmas s nemso-kára ügyvéddé leendő fiú miatt, — azonban megjelenik egy kérelhetetlen hitelező, küldi Ármánd urnak 50 ezer franknyi tartozása. Márton apó koldus lesz, s fiát, hogy legalább a jövőnek megmentse, tengerre küldi, neje előtt pedig önmagát vadolja az elvesztett vagyon miatt, s kezébe veszi ismét a targoncát, dolgozik, mint hajdan. E közben találkozik azon uszorással, ki miatt fia által tönkre jutott, szemébe vágja a gazemberszót, a kit azonban nem ez geniroz, hanem, hogy szeretője összes vagyonával ellilant. Ez alatt a tékozló fiú haza kerül, mint becsületes tengerész, elvesz egy szeretőreméltó kis leányt, ki régen szereti őt már, Márton apó megint boldog, s a darab 10 órára szerencsésen véget ér. Erkölcsei alapeszméje tehát tagadhatatlanul szép, s különösen a növendék világ épületes tanulságokat vonhat belőle. Márton apót Gyulai jó felfogással s nagy hatással adta. A második felvonásban különösen szép momentumai voltak. Ármánd urat Balla szokásos pathosával adta. Problája Balla csak nyugodt komolysággal játszani, tegyen kísérletet a hangsúlyozással is, mert nem ok nélkül találták azt fel, s meg fog győződni, hogy játéka kifejezést s természetes alakot fog ölteni. Ne igyekezzék érzékeny lenni minden áron és mindenütt, mert minden érzelemnek külön hangkifejezései vannak. Mint szinpadial alak elég tetszetős, csak több elevenség, több életet adjon játékának. Bokodi a tőkepénzesekben sem nem rontott, sem nem épített. Máskülönbben igyekvő színesnek látszik, kiről még elég alkal-munk lesz szólni. Bercsényiné Amáliát bensőség-gel adta, talán többet is, mint kellett volna. Szeretnénk már egy szikrát teremő erejéből is látni. Bercsényiné asszony szerepei egyenként halásak, — de saját érdekeinek fog szolgálatot tenni, ha nem igyekszik mindeniket egyöntetűvé tenni. Ha B.-né asszony el tudja hinni, hogy e figyelmeztetés őszinte és jóakaratu, meg fogja érteni óhajunkat. Fehér-váriné asszony (Genovéva) ez uttal competens szerepbőreben működővén, méltánylólag szólnak játé-káról, nem igyekezett túlhaladni erejét, s így a természetesség határai között tudott maradni. Közönség szép számmal.

Nov. 5-ken: „Lucia.” Kevés közönség előtt. Jobb előadás az elsőnél.

Nov. 6-án: „Fiatall keresztanya.” A czim-szeret Mátrai Laura, a keresztfiut Timár elevenség-gel adták. Ujházi (Mordi) nem birta szerepe ör-vényeit — a tulzást — kikerülni. Nem abban áll a szerep comicuma, hogy par force, szegletes és feszes alak legyen Mordi, — hanem természet-szerűtlenségeiben s azon hitében, hogy ő még sze-retetreméltóbb is tud lenni. Bokodi (Jeán) is ka-czérkodott a karzattal. Ezt követte a „Nevelő ezer bajban.” Gyulait a czimszerepben elemében láttuk. A fiut Drágus életlenül adta. Miért? — mert nem tartozik szerepköréhez? Ez igaz, — de az is igaz, hogy ezt érezettni a közönséggel nem ajánlatos.

Nov. 7-ken: „Vid vagy a pogány magyarok.” Kevés közönség előtt folyt le.

Politikai hírek

Austria. A „Nat. Ztg.” bécsi levelezője nem tartja jó dolognak, hogy Belerdi gróf Beust báró mellett hivatalban marad. Vannak, kik egy vélekednek, hogy egyetértés jött létre ezen két állam-férfin között, s ebben magán érdekeik játszottak a főszerepet. Annyi tény: hogy az államminister engedett a magyar kérdésben. Az országgyűlést összehívják, a kormány elfogadja a Deák féle kiegyenlítősi programot s a császár ünnepélyes biztositást nyújt az országgyűlés megnyitása alkalmával, hogy mibelyt kielégítő eredményre vezetnek a kiegyenlítősi tárgyalások, felelős magyar ministe-rium fog kinevezettni. Ez a kormány programja,

mely még valószínűleg változást szenvedhet, s a kormány végre elhatározza magát magyar ministe-rium kinevezésére, még a kiegyenlítősi tárgyalások megkezdése előtt, midán a magyarok oly nyaka-sok, hogy ezt conditio sine qua non-ként követelik. Egyelőre azonban Majláth kancellár visszavette le-mondását. — A bel-actio az örökös tartományok-ban is megkezdődik. A császár azt akarja, hogy vége legyen a sislálási politikanak s a korlátozt szabad tér megnyitassék. Hogy a németek minő reményeket táplálnak a „tűs gyökerez német Beust” kormányra szőlítása daczára, mutatja számos né-met képviselő lemondása. Az utóbbi napok alatt sok eset fordult elő, nevezetesen Prágában és Brünn-ben, ugy látszik, hogy a németek felhagytak a po-litizálással.

Angolország. A „Times” berlini levelezője következőt beszéli: „Napoleon császár néhány hét előtt, a mexikói császárnál értekezvén; a császár ugy nyilatkozott, hogy férje legjobban tenné, ha tartományainak egyrészt átengedné az Egyesült-Államoknak, mi által kormányát valószínűleg meg-szilárdíthatná. A császárné azt felelte, hogy ő azt reménylte, miszerint Napoleon császár férjét azon esetre, hogy ha az magát Amerikában nem tudná fentartani, Lengyelország királyává teendí.”

Franciaország. Páris, oct. 30. Az egyip-tomi alkirály azon szándékáról, hogy országának némi alkotmányt adjon, következőleg ír a „Köln. Ztg.”: „lamail pasa az összes nála meghitelt euró-pai consulokat oct. 18-án egybehívá, hogy szá-nodokat velők hivatalosan tudassa, melyszerint az ed-dig Egyiptomban fenállt kormányzási formát az or-szágos rendek gyűlékezetenek egybehívása által nagy változtatások alá akarja venni lly gyűlékezet évenként hivatnék Kairoba és egyelőre törvényesen megállapított időben ülésezne a fővárosban. Ezen gyűlékezet illetőségi körébe esnék a lakosság óha-jait és véleményeit az alairály elé terjeszteti, min-denekelőtt az adókat megajánlani (!) és végtül a kiadásokat szabályozni (tehát nem felette örködni). A népképviselőt következőleg állíttatnék össze: az egyes helységek bírái, kik sheikh-el-relednek nevezetnek, kiket a lakosság nevezhet ki, mely jo-got azonban tényleg a kormány gyakorolja; ezen sheikh kormányzási kerületekként egybegyűltenek, hogy maguk közül 30 férfit választanak, kik a tartományi tanács egy nemét képeznek. Megjeg-yzendő, hogy a sheikh kötelességei közé kiválólag az évenkénti sorozás feletti felügyelet és a minden falura esedékes adómenyiség kivétele tartozik. Az így alakult tartományi tanács kebléből két tagot választana, kik az általános kairói birodalmi gyűl-lésben helyet foglalának. Ez még a városok elő-b-keltőivel egészítették ki, kik részint benszüllöttek, részint európaiak s általános választás által jutná-nak be. Francia részről most jónak látják, az ilyenmő alkotmányos program minden vele járó felelősséget magukról el és így az alkirályra hári-tani mind a felelősséget, mind a kezdeményezést.

A mai „Moniteur”-ben említett a hadsereg átalakítását célzó bizottság legelőször Compiegne-ben fog a császár elnöklete alatt egybegyűlni. Fel-tűnő, hogy e bizottságba Rouher, Fould és Vitry is főlvettek, és azon nyugtalanító következtetést vonják ebből, hogy a bizottság katonai célok mel-lelt politikait is látszik követni. Mexicó és Róma kiűrtését is kapcsolatba hozzák vele, hogy bebizo-nyítsák, miszerint a császári politika azon van: tavaszkor az összes haderők felett rendelkezhetni. — A „France” ma ismét napirendre hozza a dán kérdést Hansennek egy levele által, és Poroszorszá-got felhívja Észak-Schleswig kiadására. Észak-Schleswiget Alsen és Düppel együtt északnak ezen dardanelláir. Hansen Észak-Schleswiget a scandináviáknak a prágai béke által elismert jogá-nál fogva követeli, mint conditio sine qua non-t. Alsen és Düppel pedig Dániát épenséggel nélkül-özhetlennek tekintik, „hogy a jövőre elkerüljék a vazalláságot; sőt a rabszolgaságot.” Hanem egy-átalán nem akarja, hogy Schleswigben egy nagy-batalom lábra kapjon, legkevésbé pedig Poroszor-szág, és ha ez megtörténék, abban az európai egyensúly megsemmisítését látja. — Az „Etendard” arról értesít távirdui uton, hogy a Berlin és Haaga közt folyt alkudozások folytán a poroszok továbbra is megszállva tartják Luxemburgot. Luxemburg nagyhercegségnek az északi szövetségbe való be-lépése felett alkudozások folynak; Limburg belépé-sét nem kívánja Poroszország.

Páris, nov. 3. A „Köln. Ztg.”-nak írják: A császár ajánlotta volna Ferencz József császárnak Beustot külügyi miniszternek. A Tuileriák és Bécs közt ezen osztrák fordulat óta a viszony ismét ben-sőbb lett. Fensőbb körökben jelenben igen barát-ságosan nyilatkoznak Auszriáról. A „La Presse” titóte meg először a vészharangot, hogy Poroszor-szágot a Tuileriákban megbuktassa, midőn Mirés és Flavio Chigi-Albani msgr. a pápai nuntius Pa-risban azon ámitó cizkét kovácsolták, mely a fran-cziákat bizonyos célok elérésére egy porosz-orosz szövetséggel volt megfélemlítendő és melynek a francziákat Ausria részére kellett volna terelnie. Egyidejűleg azon hirt terjesztették Párisban, hogy Bismark halálosan beteg és ugyezőlván már holt ember.

Czartoriczky herceg Bécsbe utazása az itteni lengyelek kedélyében kivétel nélkül jó hangulatot költött; tehát még azokban is, kik nem hívei

Czartorizky eszméinek. Reményt nyújt nekik az itteni kormánykörökben létező ama meggyőződés, miszerint: a császár a lengyel kérdést legközelebb felállítja. Ehez jön, hogy M. Moustier a törökök barátja, részéről a keleti kérdésből oly specialitást csinál, mely őt különösen jellemzi. Két inspirált lap a „Le Pays” és „La France” ma is hangos-talják, hogy Beust kinevezése a Franciaország-hoz közeledést mutatja. A „L. P.” mondja: „Franciaországhoz és Olaszországhoz.” Girardin ur ezt nagyon komolyan veszi, és azzal vigasztalja ügybarátait, hogy: „Austria el van gyengülve, és Olaszország nem biztos.”

Olaszország. „A hangulat Rómában napról napra válságosabb. Az egyházi állam határain erős csapat-testek vonnak össze, a miből azt lehet következtetni, hogy a Vaticánban el vannak szánva inkább mindent elkövetni, mintsem engedni. — Az olasz csapatok Velenczébe bevonulása napján Rómában tüntetéshez készültek az olasz egység érdekében. A római szabadelvű párt a velencei téren nagy tömegben szándékozott összecsoportosulni, hanem a francia rendőrség megakadályozta a tüntetést. Azonban ugyanaz nap este Valle-színházban egy diszkrét Velenczét ábrázoló, a közönség hallatlan örömmel fogadta, a közönség színészek között hajlongására hangosan kiáltotta: nem tinek, hanem Velenczének tapsolunk mi most. Hasonló nyilatkozások jóformán az egyházi állam minden városában fordultak elő.

Az „Augsb. Allg. Ztg” írja: Kossuth Lajos Bolognába érkezett azon meghatalmazással, miszerint, mint az emigransok feje, a magyar legio felosztatására vonatkozó határozatokat jelentse ki. A

teljes felosztatás jövő febr. vagy martius havában lesz bevégezve. Az olasz kormány a legionisták szolgálatát tőle telhetőkép igyekszik megjutalmazni — erre nézve három osztályt állít fel: az 1860 óta szolgáló, — az 1862-dik reorganisatio óta szolgálóba lépett és a legközelebbi háborúban jónan szolgálatba lépett legionistákat. Ez utóbbiak félévi zsoldot kapnak és Olaszország megígéri, hogy tőle telhetőkép közbenjár az egyesek büntetésmentesen leendő visszajövetelében. Az egyes határozatok közöttétele után elbúcsúzott Kossuth a legiótól, melyek valóban utoljára léptek ki lobogó zászlóikkal.

Turin, nov. 4. A király a hercegek, ministerek és méltóságviselők által körüvezve fogadta a velencei küldöttséget. Menabrea tábornok a vaskorona átadásakor beszédet tartott. — A király a velencei küldöttség beszédére válaszul fölemeltette az 1848 óta Olaszország egységére s függetlenségére irányított törekvéseket. Miután Olaszország megalakult, az olaszok tudni fogják azt megvédeni és nagygyű tenni. A vaskoronánál, egymond a király, többre becsüli azon koronát, mely a nép szeretetéből képződött.

Lengyelország. Az „Allg. Ztg”-nak írják: „A lengyel királyságban levő orosz tiszték egész nyíltan beszélnek, miszerint Galiczia jelen kormányának kivívó eljárását tekintve, az osztrák kormányval komoly villongásra fog még kerülni; sőt itt-ott „háborút” is emlegetnek. Oroszország, ha Lengyelország birtoklása miatt nem akar ismét véres harcra keveredni, igaz, hogy a Galicziában jelenben folyó mozgalmak nem lehetetlen nézője, mint hogy az onnan eredő szakadatlan izgató-

sok folytán a lengyel királyságban mindinkább lábra kap Lengyelország helyreállítása iránti remény és könnyen összehittézet idézhet elő. Az ország megszálló hada mindinkább délre vonul, így oct. 25-én ismét 2000 ember megy Varsó vidékére, úgy hogy az ott összpontosított csapatok már 23,000-ra rúgnak. A többi helyőrségben összesen még 9000 ember van. A Lengyelországban besorozott újonczok mégis mindnyájan elküldettek Oroszországba és csak azon egynéhány fiatal ember maradt vissza, kik a Mózes vallást követik; ezek a tüzérségi hadtestbe soroztattak, némelyek még a rendőrség közé is beosztattak. A néhány hét előtt elfogott legyel papok, hármat kivéve, néhány nap előtt szabad lábra helyeztetek, ellenben oct. 22-én ismét négy papot fogtak el Varsóban politikai okok alapján.”

Ujabb Páris, nov. 5. A császár ma először fog a hadsereg újjászervezésére kiküldött bizottságban, mely már több előkészítő ülést tartott. A császár ma a boulognei erdőben a császári gárda és a párisi helyőrség fölött is szemlét fog tartani.

— Konstantinápoly, nov. 7. Candiában Petiada mellett három ütközet volt. A sphakioták mind a 33 főnké meghódolt. A fölkelés be van végezve. A fölkelésben részt vett görög alattvalók visszatérnek Görögországba.

— Drezda, nov. 6. A „Dresd. Journal” felhivatalos cikke azt állítja, hogy a szász király minden a békeszerződésben elvállalt kötelezettségeket híven és tartalék nélkül fog teljesíteni, és azon ezeket, kik a királynak hódolnak, felhívja őt az új pályán kötelességeinek teljesítésében támogatni.

— Berlin, nov. 7. A „Prov. Corr.” írja: Azt hitték, hogy b. Beustnak austriai külügyminiszterre kinevezetése az Austria és Poroszország közti viszonyokat meg fogja nehezíteni. A bécsi kabinetnek legutóbbi biztosításai éppen nem igazolják ezen felfogást. — Poroszország jelenlegi állása oly biztalan alapokon nyugszik, hogy a porosz politika további menete személyes vélemények vagy törekvések által többé nem gátolthatatik. A „Prov. Corr.” csupán azokat kívánja inteni, a kik betán rávenni hagynak magukat, a német ügyekben végérvényileg bevégezett törekvések újra fölvetelére. Egy ily kísérlet arra fogna Poroszországot üztünnözni, hogy a nemzeti művet annál gyorsabban végezzék be.

Gabonaár Kolozsvárt nov. 8-án 1866.
(Alsó a. mérő, kőpár.)

Tisztbúza 3 frt 76 kr. Elegybúza 2 frt 80 kr. Rozs 2 frt 66 kr. Árpa 2 frt — kr. Zab 1 frt 40 kr. Török búza 2 frt 50 kr. Pityóka — frt 64 kr. Marhabús fontja belváros 12, külvárosban 10 kr.

Távirati tudósítás a bécsi borszeről.

November 8-án: 5% Nemzeti kölcsön 100 frt. 66.25. 5% Metalliques 100 frt 59.30. — Bankrészvény 713. — Hitelintézeti részvény 200 forint 150.50. London 10 ft st. 100 frt 23 1/2 kr 128.25. — Ezüst 127.25. Cs. kir. arany 6.11. 1860. kölcsön 79.40.

Novemb. 6-kán: Földtehermentési kötvény magyarországi 71. — Erdélyi 66.50.

T. és felelős szerkesztő DOZNA DÁNIEL.

HIVATALOS.

Sz. 3827. 1866. polg.

(372)

(2—3)

Hirdetmény.

Ns. Marosszéki id. törvényszéke ezennel közhírré teszi, miszerint néhai gr. Lázár Mór medgyesfalvi földbirtokos örökösének kérése következtében, máj napról és jelen sz. alatt kelt végzés által emelt gr. Lázár Mór hagyatékához tartozó összes ingó és az ingatlan vagyonok felett, melyek az 1853. évi július 18-án kelt csödelrend hatálya alatt lévő országokban vannak, a csödeljárás alkalmazása elrendeltetett, pertügyellől ideiglenesen helyett lakó orsz. ügyvéd, Lázár Ádám, és helyettesül országos ügyvéd, Szentmiklósy Károly, ideiglenesen, tömeg kezelőül pedig helyett lakó, Simon Lajos nevezetett ki.

Mi is mindazoknak, kik gr. Lázár Mór hagyatékát ellen, bármilyen jogezimen valamely igényt vélnék érvényesíteni, azon hozzáadással adatik ezennel tudotokra, hogy ezen igényeiket a pertügyellől ellen intézendő rendes kereset alakjában 1867. február 15-ig oly bizonyosan jelentsek be, mivel ellenkező esetben bármilyen tulajdonosi, zálog, vagy elsőbbségi jogon alapult is legyen igényük, a csödeljárásból ki fognak rekesztetni, s elvesztendik minden követelési jogait a csödeljártás ellen.

Egyszersmind felszólítannak a hitelezők, hogy a közados örökössei által kérelmezett vagyon átengedési jog előny fölötti tárgyalásra, a tömeggondnok és hitelezői választmány megválasztására 1867. mártius 19-én d. e. 9. órákor ezen törvényszéknél jelenjenek meg, a meg nem egyezők irányában határozat csak is a büntető eljárás bevégezése után hozhatatván, s hogy nevezett napon választás a csödeljárás 44. §-a alapján fog történni.

Ns. Marosszéki id. törvényszékének M.-Vásárhelyt 1866. november 2-kán tartott üléséből.

4429. 1866.

(370)

(2—3)

Hirdetmény.

Marosvásárhely sz. kir. város közsege ezennel közhírré teszi, miként ezen folyó év december hó 17-dik napján a tanácsház nagy teremben, délelőtt 10 órákor nyilvános árverezés után, jövő 1867 dik év Január 1 ső napjától kezdve az 1871-dik évi december utolsó napjáig terjedő időre, haszonbérbe adja a személtámvételi jogot; — miről valóalkozni kívánók előlegesen értesítenek, miként kötelesek az árverezés előtt 200 o. é. frt. bántapénzt az árverező bizottság kezei közé leténni, e felett az idegenek erkölcsi magukviseléséről hiteles bizonyítványt, s közösen a helybeliekkel meg az árverezés megkezdése előtt a haszonbér öszveg biztosítását jelző 1500 o. é. frt. felől, törvényesen megbecsült, minden teher nélküli tüzmentes fekvő helyi birtok tulajdonosságát okmányilag törvényesen kimutatni; — s az árverezés bevégeztével ha haszonbérletnek eslemeretendő, azt saját költségén betáblázni, vagy szelvény nyel ellátott államkötelezvényben fektetett, de bérbe árban elfogadandó töképezvény, vagy végre készpénzben; — miről azonban kamat a városi közönség által nem fog fizetett.

Az árverezés bevégeztével haszonbérletnek eslemerendett, bétett bántapénze a majorsági pénztárban szerződvény értelmében visszamarad, más árverezők azonban bántapénzüket az árverezés bevégeztével azonnal visszavevették.

Az árverezés egyéb pontjait egész terjedelmükben, vállalkozni kívánók a tanácsház nagy teremben előlegesen is megtekinthetik.

Az árverezés nyilvános lévén, semminemű írásbeli ajánlat (Offert) el nem fogadtatik.

M.-Vásárhely sz. kir. város tanácsának 1866-ban october 31-kén tartott üléséből. Szarvadi, s. k. jegyző.

4901 1866.

(371)

(3—3)

Hirdetmény.

Ns. Alsófehérmegye n.-enyedi id. törvényszéke részéről közhírré adatik, hogy 1866 szeptember 21-kén Tövisen végrendelet hátrahagyásával elhalt Missuk Sándor hagyatékához tartozó 3427 frt. 82 krra becsült kereskedésének általjában leendő törvényszéki elárvereztetése végrendeleti gyám és gondnok, tövisi Márton Ferenecnek 1866. october 1-jén 4666. sz. hozott kérésére ezennel elrendeltetvén, annak fogantatására törvénynapul 1866. november hó 30-ka Tövisen tüzetett ki.

Miről vásárolni kívánók azon megjegyzéssel értesítenek, miszerint az erről felvett leltárt és becsülést itt a hivatalos órákban betekintheik, és hogy az elárverezendő kereskedés becsáron vagy azon felül s azon feltétellel fog eladatni, hogy vásárló a vételárnak felét azonnal, másik felét pedig 5% kamat és saját költségén betáblázott fekvőknek zálogképpen leköltése mellett a vétel napjától számítandó egy esztendő lefolyása alatt ezen törvényszékhez befizetendi.

Ns. Alsófehérmegye id. törvényszékének N.-Enyedén 1866. october 30-kán tartott üléséből.

NEM HIVATALOS.

(380)

(1—3)

Örök áron eladó birtokrészek.

1. Nms. Tordamegye alkerületében Mező-Nagy-Csánban benn a helységben egy curialis telek kisebbszertű lakházzal, több más házas és pusztá állodális telkekkel és a Nagy-es nevű határreszben egy 220 hold első osztályú kevés szántó és nagy mennyiségű kaszáló helyekkel bíró, bő vízzel ellátott taggal.

2. Nms. Küküllőmegyében Mikesásán egy belső laktelek rajta levő épületekkel és mintegy 27 hold 375 □ öl ezzel tartozó szántó és kaszáló helyekkel és két kapásra való szőlővel s erdővel.

3. Alsó-Fehérmegyében Maros-Koppándon, egy belső szellőrtelék és 24 hold 752 □ öl szántó és kaszáló hely, ehhez tartozó szőlők és erdők.

Ezen birtokrészek a néhai Gálfi Józsefné Réthi Juliánna hagyatékához tartozván, a perközi béke után létrejött száltyos egyezmény értelmében jogtőrdő egyetemes meghatalmazottjuk ügyvéd Szabó Lajos által Tordán eladásnak eszközöndő.

(379)

(1—12)

Fel áron

urak, hölgyek, gyermekek számára

ajánl az első és legnagyobb vászon ruhánemű raktár fő bizománya

Bécs, Tuchlauben Nro. 11.

legelősebb és legjobb kész felhőnműket minden nagyságban és minőségben, valamint vászon alsónadrágok, fehér és elegáns színes ingek bár mily megnyitásban a legszebb formában, és csodás olcsó ártú úgy annyira, hogy ez minden vevőt meg fog lepni, és a legkisebb proba után nagyobb megrendelésre fogja ösztönözni. Bizonyossággal kérem az itt következők árjegyzékét áttekinteni:

Kész férfi ingek, legjobb kézimunkával.

Fehér czérna vászon ingek, sima	3 frt helyett, csak 1 frt 50 kr.
Finom féle redős mell	4 frt 50 helyett csak 2 „ 30 „
Finom irhoni, vagy rumburgi ingek	6 frt „ „ 2 „ 80 „
Finom hollandi vászon ingek	6 frt 50 „ „ 3 „ — „
Finom rumburgi kézi szövésű ingek	7 frt 50 „ „ 3 „ 50 „
A legfinomabb rumburgi ingek szép kézimunka	10 frt — „ „ 4 „ 50 „
Finom belga batist vászon ingek	12 frt — „ „ 5 „ 50 „

Fehér és színes Shirting ingek.

Férfi ingek fehér Shirting	3 frt — helyett csak 1 frt 80 kr.
A legfinomabb francia Shirting	4 frt 25 „ „ 2 „ 80 „
Legújabb formájú színes ingek	2 frt 50 „ „ 1 „ 80 „
Elegáns színes Shirting ingek	4 frt 50 „ „ 2 „ 50 „
Valódi francia színes batist ingek	6 frt 50 „ „ 3 „ — „
Legújabb fehér hál ingek legfinomabb	6 frt 50 „ „ 3 „ 50 „

Kész női ingek legjobb kézimunka és kézi himzéssel.

Sima vászon női ingek, húzóval	4 frt — helyett csak 1 frt 90 kr.
Finom schweizi ingek redős mell	5 frt 50 „ „ 2 „ 50 „
Uj formák sziv és kör alakban himzeve	6 frt 50 „ „ 3 „ 50 „
Eugenie, új forma, himzeve	7 frt — „ „ 3 „ 50 „
Maria Antoinette váll ingek	6 frt 50 „ „ 3 „ — „
Victoria, himzett valódi Valencienn	16 frt — „ „ 7 „ — „
Finom vászonból hurkolva	5 frt — „ „ 2 „ 80 „
Divat ingek, finom belast vászon himzéssel	6 frt 50 „ „ 3 „ 80 „
Női alsó nadrágok finom Shirting	4 frt — „ „ 2 „ — „
Női nadrágok, himzéssel, finom vászon	6 frt — „ „ 2 „ 80 „
Női éjjeli corsetek angol Shirting	5 frt 50 „ „ 2 „ 80 „
Elegáns gazdagon himzett corsetek	12 frt — „ „ 5 „ 50 „
Legfinomabb corsette valódi Valenciennel	20 frt — „ „ 10 „ — „
Női hál ingek hosszú ujjal	3 frt, 3 frt 50 kr egész 4 frt 50 krig.

Legfinomabb vászon férfi gatyák

1 frt 20 kr, 1 frt 50 kr, finom rumburgi	2 frt 20 kr.
Irhoni vászon 48 rőfös	34 frt helyett 17 frt.
Finom irlandi, vagy rumburgi 50 rőfös	60 „ „ 24 „
Jó vászon zsebkendő feltűzet	1 frt, 1 frt 50, 1 frt 80 egész 2 „
Finom zsebkendő vászon batist feltűzet	2 „ „ 2 „ 50 „
Elegáns férfi gallérok feltűzet	1 frt 50, 1 „ 80, 2 „
Jó fehér és színes férfi kapcsák feltűzet	2 frt, — 2 „ 50, 3 „
A legjobb francia flanel ingek minden színben sima és kockás, különösen csusz és meghú-	3 frt 50, 4 frt, 4 frt 50.

Valódisággal és tisztasággal kezesség válnak.

Ingek melyek nem találunk visszacsereletheik.

Videki megrendelések postai útjánét útján.

Ingek megrendelésénél a nyakbőség megjelölése kéri.

Czim: An das Central-depot der ersten Leinwäsche-Niederlage des Louis Modern, Wien, Stadt, Tuchlauben Nr. 11.

Megjelent

Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt s általa minden könyvárusnál kapható:

GÁSPÁR JÁNOS és KOVÁCSI ANTAL

MAGYAR OLVASÓ-KÖNYV

TANODÁK ÉS MAGÁN-NÖVENDEK HASZNÁLATÁRA.

Második folyam II-dik kötet.

A gymnasiumok III-dik és IV-dik s a reál-tanodák megfelelő párhuzamos osztályai számára.

21 tömött 8-rét ív; ára: füzve 1 fr. kem. köt. 1 fr. 20 kr.

Tartalma: 13 szép leírás, festés; 14 mese, példázat; 8 regé, monda, regedel; 11 próza és költői beszéd; 9 jellemkép, rajz; 14 történelmi czikk; 13 természetrajzi kép; 5 természetrajzi; 15 földrajzi és áti kép; 10 jellemző leírás az ember és népek életéből; 16 oktató és eszméletű czikk; 26 lantos költemény (dal, oda, ének); 9 vegyes költemény (gnomák, epigrammok).

Ugyan csak Stein Jánosnál kapható:

Gombostű-naptár, hölgyek számára, 1867-re. Szerkeszté: Hajnalka, egy aczélmetszettel, csinos aranykötésben 1 frt 50.

Aurora, Album-naptár 1867-re, a magyar hölgyek számára. Szerkesztik: Áldor Imre és Zilahy Imre. Ára füzve 1 frt.

Godolányi A. Gazdasági zseb-naptár 1867-re, minden hóra külön napló-füzettel. Ára 1 frt 80 kr.

Kassay A. Ügyvédek-naptára 1867-ik évre. Ára kötve 1 frt 20 kr.

Eisenmayer S. Törvényszéki állatorvostan, állatorvosok és gazdák számára. Ára 1 frt 40 kr.

A tudalom kérdése. Beköszöntő beszéd, melylyel az erdélyi ev. reformatusok m.-vásárhelyi főiskolájánál philosophiai tanszékét 1866 szeptember 5-kén elfoglalta Sász B. B. tanár. Ára 30 krajczár.